

การนำเสนอรายวิชา การออกแบบเว็บไซต์ สำหรับหลักสูตรสาขาวิชา การออกแบบนิเทศศิลป์
ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

นางสาวจรรุวรรณ เกิดสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5619-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED OF WEB SITE DESIGN COURSE FOR VISUAL COMMUNICATION DESIGN
CURRICULUM OF THE BACHELOR DEGREE LEVEL, FOUR YEARS CURRICULUM IN THE STATE
INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Miss Charuwan Kerdsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education

Department of Art Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5619-4

จากรูรณ เกิดสุวรรณ : การนำเสนอรายวิชา การออกแบบเว็บไซต์ สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบ
 นิเทศศิลป์ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (A PROPOSED OF WEB SITE DESIGN
 COURSE FOR VISUAL COMMUNICATION DESIGN CURRICULUM OF THE BACHELOR DEGREE LEVEL, FOUR
 YEARS CURRICULUM IN THE STATE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ : 238 หน้า. ISBN 974-17-5619-4

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อการนำเสนอรายวิชาการออกแบบเว็บไซต์ สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบ
 นิเทศศิลป์ ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้การวิจัยอนาคตแบบเดลฟาย (Delphi
 Technique of Future Research) กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบนิเทศศิลป์
 คอมพิวเตอร์กราฟิกและออกแบบเว็บไซต์จำนวน 28 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อ
 มูลโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนและโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ : การมุ่งเน้น
 ให้ผู้เรียนรักการค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สามารถ
 พัฒนาระบบการคิด เพื่อแก้ปัญหาทางออกแบบในอนาคตได้ รู้จักนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการออกแบบที่ทันสมัยเข้ามา
 ประยุกต์ในงานออกแบบได้อย่างสวยงามและเหมาะสม และด้านการนำเสนอรายวิชาออกแบบเว็บไซต์ ตามโครงสร้าง
 หลักสูตรสาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์ที่เหมาะสมคือ ควรจัดเป็นรายวิชาในหมวดวิชาชีวะเฉพาะด้านของกลุ่มวิชาชีพ
 เล็ก (วิชาเลือก/วิชาโท) ให้กับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3

2. จุดประสงค์การเรียนการสอน : รายวิชามุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนประมวลความรู้ ความเข้าใจและนำมาประยุกต์
 เพื่อกำหนดแนวคิดการออกแบบและฝึกปฏิบัติการออกแบบเว็บไซต์ขั้นพื้นฐานได้ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ความงามและ
 ประโยชน์ ตรงตามโจทย์การออกแบบและวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์แต่ละประเภทได้ รวมถึงการมีทัศนคติด้านสุนทรียภาพที่ดี
 ต่องานออกแบบเว็บไซต์และการพัฒนาของคอมพิวเตอร์ และการรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและสังคมโดยรวม

3. เนื้อหารายวิชา : ควรกำหนดจำนวนชั่วโมงเรียนทฤษฎี 1 ชม./สัปดาห์ ปฏิบัติ 4 ชม./สัปดาห์ และศึกษานอกเวลา
 4 ชม./สัปดาห์ มีเนื้อหา ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเว็บไซต์ การกำหนดแนวความคิด ทฤษฎีศิลปะและการออก
 แบบตามเกณฑ์ทางความงามเพื่อการนำเสนอผลงานการออกแบบเว็บไซต์ การฝึกทักษะการปฏิบัติการออกแบบเว็บไซต์และ
 ออกแบบส่วนประกอบของเว็บไซต์ โดยการใช้ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการสร้าง ออกแบบและตกแต่ง
 เว็บไซต์ที่เหมาะสม มีการจัดอบรม สัมมนาและการจัดนิทรรศการให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของวิทยากร

4. วิธีดำเนินการเรียนการสอน : ควรใช้วิธีการสาธิตประกอบการบรรยายและเน้นการฝึกปฏิบัติงานในชั้นเรียน
 มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนออกแบบเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนเช่น การให้บริการอินเทอร์เน็ต
 ความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี มัลติมีเดีย กราฟิกที่ทันสมัย และการจัดกิจ
 กรรมการสอนแบบกรณีศึกษาจากเว็บตัวอย่าง

5. สื่อวัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอน : การจัดห้องปฏิบัติการทางคอมพิวเตอร์ ควรมีการเชื่อมต่อบริเวณ
 ข่ายคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน (LAN) และอินเทอร์เน็ต มีเครื่องคอมพิวเตอร์ PC ระบบปฏิบัติการ Windows พร้อมใช้งาน 1
 คนต่อ 1 เครื่อง โดยจำกัดจำนวนผู้เรียนระหว่าง 20-30 คนและมีผู้ช่วยสอน 1 คนเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินการเรียน
 การสอน มีเครื่องฉายทอดสัญญาณ (LCD Projector) อุปกรณ์สำหรับบันทึกข้อมูลที่เหมาะสม โหมดใหม่หรืออุปกรณ์เชื่อมต่อ
 เครือข่าย เครื่องขยายเสียงและสแกนเนอร์ การนำซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนคือ โปรแกรม
 Macromedia Dreamweaver, Adobe Photoshop, Macromedia Flash และ HTML

6. การวัดและการประเมินผล : เครื่องมือการวัดและการประเมินผลควรใช้แบบฝึกปฏิบัติและแบบโครงงาน โดย
 ใช้เกณฑ์การประเมินผลจากผลงานการปฏิบัติและพัฒนาการเฉพาะตัวของผู้เรียน

ภาควิชา ศิลปศึกษา
 สาขาวิชา ศิลปศึกษา
 ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต... ๐๒๖๖๕๖๖ ๓๐๖๖๖๖๖
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา... ๓๐๖๖๖๖๖

4483681527 : MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD : WEB SITE DESIGN COURSE/VISUAL COMMUNICATION DESIGN CURRICULUM.

CHARUWAN KERDSUWAN : A PROPOSED OF WEB SITE DESIGN COURSE FOR VISUAL COMMUNICATION DESIGN CURRICULUM OF THE BACHELOR DEGREE LEVEL, FOUR YEARS CURRICULUM IN THE STATE INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. POONARAT PICHAYAPAIBOON, Ed.D., 238 pp. ISBN 974-17-5619-4

The objective of this research was to proposed of web site design course for visual communication design curriculum of the bachelor degree level, four years curriculum in the state institutions of higher education using the delphi technique of future research. The samples of this research consisted of 28 experts in the field of visual communication design, computer graphics and web site design . The data was analyzed by using 3 times of questionnaires : Data were analyzed by mean of median and interquartile range.

The results of this research were :

1. The Guidelines of Instructional Management and the Structure of Visual Communication Design Curriculum: The emphasis should be at learner interested disquisition, searching data from continually up-to-date knowledge locals, have a say of instructional management, able to develop thinking method for solving problems on design in the future, able to bring technological and innovative of modern design for applying to design work, attractively and suitably. The proposed of web site design in a suitable structure of visual communication design curriculum should be Major Requirements of specific elective courses (elective/minor) for 3rd year students.

2. Instructional Objectives : This course emphasis should be at learners compile knowledge, and applying which student can construct design concept and basic web site design by considering on principle of attractive and useful. The resemble design and objective of each kind of web site including to have a good esthetics attitude in web site design work and computer development in self-undertake social.

3. Course Content : This course should be 1 hours per week in lecture, 4 hours per week in practiced, and 4 hours per week for overtime study. A content as following the knowledge of web site development process, concept determination, art theory and design on attractive criteria assignment for web site design presentation. The practice in web site design and web site element design by using softwares or computer programs about appropriately to design and utility programs for web site. Training seminar and exhibit for giving knowledge, transfer in each experts experiences.

4. Instructional Process : This course should be demonstration method with lecture and emphasis on practice in classroom. Instructors should apply technology and innovation into their class ; such as, hi-speed internet service for online teaching, knowledge of technology, modem multimedia and graphic interface instruction which include case study of sample web site.

5. Instructional Media : Computer laboratory should have local area network in classroom and internet, PC computer with Microsoft Windows application for each student. It is suggested that one computer for one student. The amount of student in class should limit in 20-30 student, and should have at least one teaching assistant. The lab should be equipped with LCD projector, data storage devices, modem or network devices, sound amplifier and scanner. The suggested softwares would be Macromedia Dreamweaver, Adobe Photoshop, Macromedia Flash and HTML.

6. Measurement and Evaluation : Measurement tools and evaluation should be done in practice-form and project-form by using evaluated criteria from each learner's outcome and their individual developments.

Department Art Education
Filed of study Art Education
Academic year 2003

Student's signature _____
Advisor's signature _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร. ปุณณรัตน์ พิชญ์ไพบูลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่า ช่วยตรวจสอบและพิจารณางานวิจัย ให้คำแนะนำ เสนอข้อคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัญญา วงศ์อร่าม อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศิลปศึกษา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิจัย ทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีความถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนเป็นเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล ที่ทำหน้าที่เป็นรุ่นพี่ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ดีกับรุ่นน้อง เป็นหัวหน้าสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ (KBU) ที่ใจดี ช่วยเหลือให้ข้อคิดต่างๆ เป็นกันเอง และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัยมาโดยตลอด ตรวจ แก้ไขงานวิจัย จนมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และงานวิจัยชิ้นนี้ออกเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ได้จากความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประชิต ทิณบุตร ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์กลุ่มผู้ประกอบการ และนักออกแบบทุกท่านที่ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญและกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นอันทรงคุณค่ายิ่ง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่เนียน ญาติพี่น้อง หลานๆ ที่ให้การสนับสนุนทั้งกำลังทรัพย์ และเป็นกำลังใจในการศึกษาด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณอาจารย์พรเทพ เลิศเทวศิริ ที่ได้แนะนำ พุดคุย และให้โอกาสต่างๆ ในการทำงานมาโดยตลอด ขอขอบคุณพี่นก (อาจารย์สุจิตรา ถนอมพร) รวมถึงคุณพี่ๆ อาจารย์ทุกท่านที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (KBU) ที่ให้ความห่วงใยและเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่ที่ได้รู้จักกัน และขอขอบคุณพี่วันทนา เจ็ทษ์ น้องกบ มน บุ่ม เจ็ทษ์ เอก เพื่อนทุกคนในรุ่นที่ 17 (ที่ปรึกษาจำเป็น) และหลานน้ำผึ้ง (ช่วยเขียนภาษาอังกฤษ) พี่ชิตะที่ได้ให้ความช่วยเหลือรวมถึงผู้ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ทุกคน และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีบุญคุณทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.2 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.3 คำจำกัดความในการวิจัย.....	9
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา.....	11
2.1.1 การศึกษาในระดับอุดมศึกษา.....	11
2.1.2 การจัดศึกษาตามแนวปฏิรูป.....	14
2.1.3 องค์ประกอบของการเรียนการสอน.....	16
2.2 การเรียนการสอนสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์.....	46
2.2.1 ความหมายและขอบเขตของการออกแบบนิเทศศิลป์.....	46
2.2.2 หลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ในประเทศไทย.....	50
2.2.3 หลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ในต่างประเทศ.....	58
2.3 เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทางการสื่อสารกับการศึกษาศิลปะและการออกแบบ.....	65
2.3.1 ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์.....	66
2.3.2 ความเป็นมาของเว็ลด์ ไซด์ เว็บ.....	68
2.3.3 ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบเว็บไซต์.....	69
2.3.4 แนวคิดและทฤษฎีการออกแบบเว็บไซต์.....	73
2.3.5 ความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีเว็บกับศิลปะและการออกแบบ.....	78
2.4 เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.....	81
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
2.5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	88
2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
3.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	99
3.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	99
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	100
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	103
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	139
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	140
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	149
5.3 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย.....	169
5.4 การนำเสนอการประมวลลักษณะรายวิชาการออกแบบเว็บไซต์.....	171
รายการอ้างอิง.....	174
ภาคผนวก.....	185
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย.....	186
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	191
1. แบบสอบถาม รอบที่ 1	192
2. แบบสอบถาม รอบที่ 2	211
3. แบบสอบถาม รอบที่ 3	224
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	238

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ.....	86
2. การกระจายร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	108
3. จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	108
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน และโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อนำเสนอรายวิชาการออกแบบเว็บไซต์	113
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนการสอนระดับรายวิชาการออกแบบเว็บไซต์.....	119
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือก และจัดเรียงเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอนรายวิชา การออกแบบเว็บไซต์.....	124
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินการเรียนการสอนในรายวิชาการออกแบบเว็บไซต์.....	129
8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกใช้สื่อวัสดุและอุปกรณ์การเรียนการสอนในรายวิชาการออกแบบ เว็บไซต์.....	132
9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาการออกแบบ เว็บไซต์.....	137

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. ความหมายของ “นิเทศศิลป์”	47
2. กระบวนการ 13 ขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์.....	74
3. ขั้นตอนการออกแบบเว็บเพื่อการศึกษา.....	75
4. กระบวนการออกแบบเว็บเพจ (DADI)	75
5. กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย.....	85